

Robert Thomas

OSM ŽEN

těšínské divadlo
česká scéna
Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO ČESKÝ TĚŠÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
ŘEDITEL Petr Kracik
ŠÉF ČESKÉ SCÉNY Miloslav Čížek • DRAMATURG ČESKÉ SCÉNY Ivan Misař

ROBERT THOMAS **OSM ŽEN**

PŘEKLAD Milena a Josef Tomáškovi
SCÉNA A KOSTÝMY Marta Roszkopfová j. h.
HLASOVÁ SPOLUPRÁCE Věra Vojtková
DRAMATURGIE Ivan Misař, Alice Olmová j. h.
REŽIE Jiří Seydler j. h.

OSOBY A OBSAZENÍ:

CHANELOVÁ Šárka Hrabalová
LUISA Markéta Słowiková
BABI Zdena Przebindová j. h.
ZUZANKA Martina Pawerová
GÁBI Jolana Ferencová
AUGUSTA Lenka Waclawiecová
KATKA Eliška Adamovská
BLANKA Petra Sklářová

INSPICE Renata Stysińska
NÁPOVĚDA Libuše Berková

PREMIÉRA 26. ŘÍJNA 2018 V 19 HOD. V TĚŠÍNSKÉM DIVADLE

SEZONA 2018 /2019

INSCENACE VZNIKLA ZA FINANČNÍ PODPORY
MINISTERSTVA KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY A MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

Robert Thomas

(1927–1989)

Dnes již světoznámý autor detektivních her a komedií se narodil 28. září 1927 v jihofrancouzském městečku Gap na úpatí Alp. Už v raném mládí byl okouzlen divadlem, přečetl spoustu divadelních her, snil o velkých rolích a učil se je nazpaměť. Ale venkov, kde vyrůstal, mu ve skutečnosti nedovolil vidět jedině představení. Obrovská touha stát se hercem ho v sedmnácti letech přivedla do Paříže. Začal pracovat na poště, aby mohl soukromě studovat herectví na divadelní škole André Bretona. Zároveň se chodil dívat na zkoušky do divadel, až se mu roku 1950 splnil velký sen. V Théâtre de Paris mu nabídli záskok za onemocnělého herce v hudební komedii *Musíme provdat maminku*. Tím začala jeho tříletá kariéra komického tenora na pařížských i venkovských scénách. Ukončil ji roku 1954 v inscenaci Dhéryho *Krásných bakchantek*. Začátkem padesátých let začal Robert Thomas také psát, ale jeho hry končily buď v šuplíku, nebo byly ojediněle uváděny

v klubových divadlech na venkově. Až rok 1960 přinesl dokonalý obrat. Tehdy Thomas jako jeden z mnoha dramatiků nabídl svůj text divadlu Bouffes-Parisiens, do kterého právě nastoupil nový umělecký šéf Jacques Charron, kterému ze stohu rukopisů náhodou padla do ruky Thomasova desátá hra *Past*. Charron jí byl nadšen, hra byla prvotřídně obsazena, měla mimořádný úspěch a její autor se stal přes noc známým dramatikem. Za velmi krátkou dobu uvedla hru řada světových divadel a filmová společnost Fox zakoupila práva pro amerického režiséra Hitchcocka.

U nás byla *Past* uvedena hned dvakrát v Divadle ABC v režii Ladislava Vymětala pod názvem *Past na osamělého muže*; poprvé to bylo v sezoně 1975/76 a podruhé v sezoně 1993/94. Další Thomasovy hry už měly cestu na světová jeviště přímou, autorovo jméno bylo jejich nejlepší vizitkou. K nejznámějším patří *Osm žen*, *Mandarinkový pokoj*, ve kterém pro sebe autor napsal jednu ze dvou rolí, *Druhý výstřel*, *Nečekaný přítel*, *Tornádo* a snad nejúspěšnější *Dvojí hra*. Robert Thomas divadelní hry nejen psal, ale také je upravoval a překládal z angličtiny. Ve vlastních textech se projevil jako mistr nedorozumění a nečekaných zvrátů, dokonale dokázal střídat nezávaznou komediálnost s mrazivě chladnou dramatičností. Robert Thomas zemřel v roce 1989.

Robert Thomas – dílo

PAST NA OSAMĚLÉHO MUŽE

(u nás hráno také pod titulem STALO SE V CHAMONIX)

GAMBLEŘI • TORNÁDO • DVOJÍ HRA

MANDARINKOVÝ POKOJ • VRAŽEDNÉ DĚDICTVÍ

TURECKÁ KAVÁRNA • DRUHÝ VÝSTŘEL

INSPEKTOR MÁ TĚŽKOSTI

OSM ŽEN

Hra bývá označována někdy jako detektivka, někdy jako komediální thriller. Autor žánr uchopil originálně a vytříbil ho natolik, že jej s úspěchem aplikoval na všechny své hry. Pro charaktery i některé zápletky neváhá sáhnout do příhrádky dobře napsaných komedií, do děje zapojí záhadný nebo zločinný prvek, vybuduje sevřenou atmosféru, kde střídá nevázanou komediálnost s mrazivě chladnou dramatičností. A nesmí chybět nečekané rozuzlení, kdy se vše nakonec zvrhne úplně jinak, než bylo zamýšleno.

Byl jednou jeden hodný muž a kolem toho muže bylo osm žen. Bojoval s životem, jak nejlíp uměl, ale ženy byly silnější než on. Večer si šel lehnout, unavený, zničený, zrazený. A pak to začalo... Napínavý detektivní příběh se odehrává v domě stojícím na osamělém místě.

Osm žen. Všechny jsou podezřelé, každá má motiv, každá má tajemství, vzájemné vztahy se proplétají, odhalují se staré spory, zrady a tajemství. Ale kdo je vrah?

GÁBI, matka Hezká žena, velmi mondénní, dokonalá měšťačka. Má velmi ráda své pohodlí, trochu své dcery... a velmi málo svého muže.

ZUZANKA, její starší dcera Dvacetiletá, půvabná, svěží, roztomilá. Studuje v Anglii, což dělá dojem.

KATKA, mladší dcera Šestnáctiletá šibalka, velmi moderní v názorech i oblákání – zbožňuje detektivky (čte je v noci); často je označována za šaška rodiny. Nelze s ní jít do „velké“ společnosti.

BABI, babička Staromódní, myslí na své důchody a na své pohodlí, žije u rodiny, kterou – jak říká – zbožňuje.

AUGUSTA, sestra Gábi Zapšklá stará panna. Každému si ustavičně na všechno stěžuje. Marně se pokoušela najít manžela, tento nezdar však nejvíce odnáší rodina. Má ráda Vánoce, protože je mlsná.

PANÍ CHANELOVÁ, hospodyně Takřka člen rodiny; roztomilá žena, která vychovala děti. Zná rodinná tajemství,

ale nikomu nic neprozradí. Hodná žena... bezpochyby.

LUISA, nová komorná Pětadvacetiletá hezká dívka, dosti drzá a cynická. Nedá si šlapat na paty. Často bývá výbušná.

BLANKA Má sex-appeal, občas si nevidí do pusy a také má filipa. „Bývalá nahá tanečnice,“ říkají dámy. „Čistá jako lilie a obět mužů,“ tvrdí paní Chanelová.

OSM ŽEN jako muzikál

Ve Francii je Robert Thomas mnohem známější autor než za hranicemi. O jeho domácí popularitě svědčí i to, že se předloha dočkala filmového zpracování, i když v dost pozměněné podobě; jde totiž o retro muzikál. V roce 2002 ho natočil režisér F. Ozon. Největší devizou filmu je jeho hvězdné obsazení: C. Deneuveová v roli Gábi, D. Darrieuxová v roli Babi, I. Huppertová jako Augusta, E. Béartová coby Luiza, F. Ardantová v úloze Blanky, V. Ledoyenová jako Zuzanka, L. Sagnierová, která ztvárnila Katku, a F. Richardová jakožto představitelka paní Chanelové.

DETEKTIVNÍ LITERATURA

Detektivní literatura je populární literární produkce zahrnující povídky, novely, romány a dramata, jejichž nejsilnějším motivem je motiv vraždy nebo zločinu poutající svou senzačností čtenářovu pozornost. Po pachateli, způsobu provedení nebo motivu pátrá detektiv – může jím být jak profesionál, policista nebo soukromý detektiv, tak osoba se zcela jiným zaměstnáním. Osu tvoří pátrání a zakončena je odhalením pachatele a způsobu provedení jeho zločinu. Autor musí postupovat logicky, aby čtenář mohl sledovat postup dedukce ze stop.

Velmi časté je, že postava téhož detektiva vystupuje opakovaně v řadě děl jednoho autora.

Počátky detektivní literatury bývají spojovány se jménem E. A. Poea a povídkou *Vraždy v ulici Morgue* z roku 1841. Na E. A. Poea navázali A. C. Doyle, G. K. Chesterton, D. Sayersová, A. Christie a další.

V české literatuře patřili k významným autorům detektivní literatury např. E. Vachek, E. Fiker, J. Škvorecký, V. Erben či H. Prošková.

Téma zločinu sdílí detektivka s jiným příbuzným žánrem – thrillerem. Tento termín bývá nejčastěji spojován s filmovým průmyslem, přestože má kořeny v literatuře, konkrétně v gotickém románu. Hlavním cílem thrilleru je vyvolat u diváka pocit napětí či strachu. Zápletka většinou pojednává o negativních či přímo patologických společenských jevech.

Česká asociace autorů detektivní literatury (AIEP) již tradičně vyhlašuje Ceny za českou detektivní literaturu. Nejstarší soutěží je Cena Havran, kde se vybírá nejlepší povídka roku, Cena Jiřího Marka je pak udělována nejlepší knize roku. Později přibýly povídkové soutěže čtenářských organizací, jež vycházejí z havranovského klání. Od roku 1999 se udílí Cena Společnosti Agathy Christie, od roku 2003 Cena České společnosti Sherlocka Holmese.

Osm žen v Těšínském divadle

CHANELOVÁ Šárky Hrabalové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Paní Chanelová je hodná, obyčejná žena, která se v této rodině stará o chod domácnosti již 15 let. Samozřejmě že kolikrát slyší a vidí různé věci, které si ovšem nechává pro sebe. Až do doby, kdy...

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

To přece nemohu prozradit.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Myslím, že všechno probíhalo naprosto v pořádku a žádné rozepře nevznikaly. Pokud je pohodový režisér, kterým Jiří Seydler bezesporu je, pro nějaké intriky není místo.

LUIA Markéty Słowikové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Luisa je holka, která nikde dlouho nevydrží, všude se pokouší jen o jedno – vyspat se s pánem. Aspoň tak to tvrdí Chanelka, ale nevěřte jí! Luisa si jde tvrdě za svým a to, jestli míří rovnou přes mrtvoly, se dozvíte.

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Já? Nikdy! Ale mám podezření, že to bude jedna z ostatních sedmi žen.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

My holky v souboru vždycky táhneme za jeden provaz, takže jsem věděla, že to bude fajn a že si užijeme spoustu legrace. Spíše mi bylo občas líto pana režiséra. Neměl to s námi někdy jedno-duché.

BABI Zdeny Przebindowé

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Je velmi milá a pravdomluvná.

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Miluji kytičky a vrah je vždycky zahradník, tak uvidíme.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Zkoušelo se skvěle, pan režisér je pohodový člověk.

ZUZANKA Martiny Pawerové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Křehká, milá, oblíbenec rodiny, ale jen do chvíle, než se situace zvrhne.

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Kdo ví... to se v detektivce neprozrazuje. *Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?*

Překvapivě pohodové a příjemné. Ryze dámský kolektiv, včetně nápovědy, inspicie a garderoby, jen režisér a oběť jsou jedinými muži inscenace.

GÁBI Jolany Ferencové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Stejná jako všechny ostatní. Schovaná za lež a falešný úsměv. Egoцентриcká svině. Co myslíte?

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Možná ano, možná ne...

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Už jsem zažila ryze dámské zkoušení v Lorcově hře Dům Bernardy Albové. Akorát tady jsem se nějak víc nasmála. Ženský kolektiv je občas k nezaplacení, zvláště když jede na jedné vlně.

KATKA Elišky Adamovské

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Katka? Drzá puberťačka chytrá jako opice!

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Já? Já jsem šla v noci jenom na malou a nikoho jsem neviděla!

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Nebyly jsme ryze dámský kolektiv, nesmíme zapomenout na pana režiséra! Toho mi bylo občas trochu líto; není to asi jednoduché ukočírovat kolektiv osmi žen plných tvůrčích nápadů. Ale s holkami to byla spolupráce moc hezká! Hodně jsme se nasmály, žádné vzrůšo v podobě hádajících se hysterických hereček se nekonalo. I když... kdo ví?

AUGUSTA Lenky Waclawiecové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Asi 168 cm vysoká. O váze se bavit nebudeme, to je neslušné. A teď vážně, je to neurotická stará panna, která je nespokojená se svým životem, se sebou a se všemi kolem sebe.

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

To je ale otázka? Odpovím prozaicky: VRAHEM JE ZAHRADNÍK.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Ryze dámské obsazení bývá strašákem nejen pro samotné aktérky, ale i pro celý realizační tým. Proč? O tom se nebudu rozepisovat, ale mohu s hrdostí konstatovat, že dá-li bůh, tak změny v původním obsazení nebudou!

BLANKA Petry Sklářové

Osm žen – jaká je ve vašem nastudování postava, kterou ztvárňujete?

Hrozná. Zatím se na to nedá moc dívat.

Osm žen – jste to vy, kdo je vrah?

Jistě... stejně jako všechny ostatní.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Místy vražedná slepičárna.

Režisér Jiří Seydler

V Těšínském divadle není nováčkem. Připomeňme si, že v roce 2015 zde režíroval komedii N. Koljady *Slepice* (premiéra 14. 6. 2015) a v sezoně letošní sáhl po detektivním žánru.

Osm žen. Proč právě tento titul? Zlí jazykové turdí, že detektivka do divadla nepatří, protože jakmile divák ví, kdo je vrah, už se na inscenaci nepříjde podívat podruhé.

Tentokrát jsem si titul nevybral já, ale byl mi nabídnut. Musím však říci, že jsem ho rád přijal. Patří mezi ty nejlepší z žánru. A nemyslím si, že by byl jenom detektivkou, akcentuji v něm i hororové prvky a jeho překvapivé zakončení také určitě přesahuje zmiňovaný žánr.

Osm žen je poměrně známý detektivní titul, čím jste ho jako režisér obohatil vy? Stěžejní pro mě byly textové úpravy, protože text už je krapet omšelý a míra psychologizace figur nadbytečná. Ale škrty určitě Thomasův titul respektují. Inscenuji jej s důrazem na text a herce,

tak jak mi mé přesvědčení velí, ale určitých stylizačních prvků se dopouštím – v rámci jevištní zkratky a důrazu.

Osm žen – osm hereček na jevišti. Jaké bylo zkoušení v ryze dámském kolektivu?

Úžasné. Všem šeffům konkurenčních divadel tímto rozhovorem vzkazují, že se mi nejlépe pracuje se ženami. Jsou stejně tvůrčí jako chlapi, ale méně soutěživé a nemají tak velkou touhu zanechat své jméno zapsáno v historii. Prostě nejsou tak hádavé a vytvářejí věc více v kolektivu než my bojovní muži.

NOSITELÉ AUTORSKÝCH PRÁV K DÍLU ZASTUPUJE DILIA, DIVADELNÍ, LITERÁRNÍ, AUDIOVIZUÁLNÍ AGENTURA,

Z. S. KRÁTKÉHO 143/1 190 03 PRAHA 9 – VYSOČANY

VEDOUcí OBCHODNÍHO ODDĚLENÍ DAGMAR PAVLÍKOVÁ • VEDOUcí DEKORAČNÍ DÍLNKY KRISTINA LIBOSKOVÁ • VEDOUcí KREJČOVNY KARIN SZOSTOKOVÁ • VEDOUcí VLÁSENKÁRNY ŠÁRKA SZELIGOVÁ • JEVIŠTNÍ MISTR ROMAN SEKULA • VEDOUcí ZVUKU A OSVĚTLENÍ VLADIMÍR RYBÁŘ • VEDOUcí ÚSEKU REKVIZIT JOSEF KUREK • REKVIZITY JARMILA GOMBOŠOVÁ • VLÁSENKY PAVLA CWIERTKOVÁ
GARDEROBA JANA ČERNÁ, IVANA KOLONDROVÁ • SVĚTLA CZESŁAW CZAKOJ, ROBERT KURKIEWICZ • ZVUK RICHARD DAMEK, MICHAL MALINIAK • JEVIŠTNÍ TECHNIKA JIŘÍ PONČA, ALFRÉD BENEK, JINDŘICH TESARCZYK, JIŘÍ GEBHART, ROMAN SZAROWSKI
REDAKCE PROGRAMU ALICE OLMOVÁ • JAZYKOVÁ KOREKTURA MARTINA BOJDOVÁ • FOTO KARIN DZIADKOVÁ

DESIGN MARIAN SIEDLACZEK • TISK PROPRINT, S. R. O. ČESKÝ TĚŠÍN

ZDROJE: PAVERA, LIBOR, VŠETIČKA, FRANTIŠEK. LEXIKON LITERÁRNÍCH POJMŮ. OLOMOUC: NAKLADATELSTVÍ OLOMOUC, 2002. MOCNÁ, DAGMAR, PETERKA, JOSEF A KOL. ENCYKLOPEDIE LITERÁRNÍCH ŽÁNŘŮ. PRAHA - LITOMYŠL: PASEKA, 2004. WWW.DILIA.CZ,

CITOVÁNO DNE 11. 10. 2018

PROGRAM VYDALO TĚŠÍNSKÉ DIVADLO ČESKÝ TĚŠÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

ZŘÍZOVATEL – MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ • OSTRAVSKÁ 67 • 737 35 ČESKÝ TĚŠÍN • TEL. 558 746 022-23

INFO@TDIVADLO.CZ • WWW.TDIVADLO.CZ

